

lahko rovi naredé, če smo poprej s plazi ogenj ustavljali, da ne more naglo prestopiti krajev, kjer ima rov biti.

3. Če se je ogenj jel drevesnih vrhov prijemati in tudi ondi dalje razširjati, mora se razun popred naštelega tudi gledati, da se zgoraj ustavi. Naredimo preseko in sicer toliko od ognja, da moramo do tistega časa, predno ogenj do nas pride, končati. Vsa drevesa pa, ki jih posekamo, morajo v ogenj pasti. Gozdar pri taki nesreči ne sme sam gasiti, ampak skrbeti za to, da se potrebne pomoči dobé in naredé, da ogenj pogasé.

Pri ognji je taka vročina in se tako kadí, da ljudém ni mogoče na 100 korakov se ognju približati. Da se takim ognjem težko zapreka naredí, je res, vendar imajo te pripomočke:

Več sto, v hudi sili tisoč korakov od ognja, postavimo na strani, kamor se ogenj razširja, vrsto ljudi, in ti naj požigajo mah, travo itd., da veliki ogenj, ki do teh krajev pride, dalje ne more, to imenujemo „mali ogenj“.

Mali ogenj, če ga dosti ljudi opravlja, je tako koristen, da se ondi vselej veliki ogenj ustavi, če je le za palico na široko požgano bilo, predno je veliki ogenj do tje prišel. To delo imenujemo „nasprotni ogenj“ delati, ki je sam v stanu, veliki požar ustaviti.

Znano je pa, da se ves les spridi, ki ima kožo osmojeno, zato moramo take oddelke, ki so bile iz mlade šilovine, tikoma zemlje posekati, da potem iz korenin in robov poženejo. Kjer se pa to ne more zgoditi, moramo po umetni setvi ali sadbi gozd zarediti.

Ne bodimo pa prenašli pri boru in hrastu ali drugem starejem drevju. Takim osmojenje, če se je ogenj naglo razširjal, ne škoduje in pogostoma tako drevje k natornemu pomlajenju pomaga. Če je koža od spodaj gori do biline sežgana, tudi stareje drevje drugo leto odmrje; potem pa družega ne kaže, kakor sežgani les, posebno, če je šilovina posekati, hitro iz gozda odpraviti, da se lubadni kukec ne pomnoži. Poiščimo pa še vendar, če je sočna koža zbog ognja rumena postala. Če je to, vsa drevesa gotovo poginejo. Če je pa sočna koža še bela, tedaj se ne prenašimo, ker smemo upati, da drevje ne bode poginilo.

Potopisni listi

slovenskega učitelja svojemu pobratimu.

II. pismo.

V lični Tavčarjevi gostilnici v Ljubljani, dragi prijatelj! bival sem v duhu, ko sem se poslovil v 1. pismu od Tebe. Pospremeljaj me zdaj blagovoljno dalje. Ko približga „lukamatija“ od Trsta, pripelje nam še nekoliko tovaršev-učiteljev; med le-timi celo tudi 3 čvrste sobrate iz daljne Črnogore. Opravljeni v krasni narodski opravi, z hanžarom in samokresi za pasom, bili so ti možaki pri izstopu iz vagonov predmet občega občudovanja; obnašali so se pa tudi res tako ponosito, da se je bilo kar čuditi. — Kmalu pozvoní zvonec na odhod in vsem nam učiteljem zbranim v enem vagonu pretekkel je čas v živahnih razgovorih tako hitro, da zdajci smo bili na postaji Zidanega mosta. Nadjal sem se najti tukaj mnogo znancev in sobratov iz Štirskega, — a zmotil sem se. Pravilo se je sicer poprej o velikem številu štirskih učencikov, ki hočejo popotovati v Zagreb; al za obljubljeni broj videlo se mi jih je vse premalo. Ne vem, je li pihal po onih krajih potovanju kak nasprotni veter ali kaj! Vrli črnogorski učitelji, čuvši naš jezik, so se nam prijazni približali, mi pa, se ve da, smo jako prijazno odzdravili njihov pozdrav; prav lahko smo se razumeli v jeziku.

Bil je eden med njimi šolski ravnatelj iz Cetinja ter nadzornik vseh črnogorskih učilnic; on je govoril dobro tudi nemški. Drugi izmed njih je bil že v Petrogradu. Plemenite črte njegovega obraza razodevale so moža odličnega stanú. Pravili so nam med drugim, da so prišli iz Kotora po parniku v Trst in da popotujejo skoz in skoz na državne stroške; vozili so se tudi po železnici v vagonih 2. reda in povsod kazali, da Črnogora materijalno nikakor ne zanemarja učiteljev svojih. In v naši neprilčno omikani Avstriji? Stavil sem tu le en vprašaj, pa načekati jih bi bil smel deset. In zakaj tudi ne? Niso li ravnokar odsvetovali očimi učiteljstva svetlemu vladarju, naj nikar ne potrди postave, katero je kranjski deželni zbor nasvetoval v prid stradajočih učencikov? Pa kaj se brigajo dobro plačani visoki gospodje na Dunaji za lačne učitelje — trpine! Al dosti o tem! — Naj omenim še neke druge osebe, na katero sem bil po naključji zadel na Zidanem mostu. Postavni gospod v dolgi rujavi meniški hali sprehajal se je po železnični lopi gori in doli, čakaje na odhod Dunajskega vlaka. In zdajci spoznam v njem nekdanjega součenca iz prve latinske šole, sedaj samostanskega prednika v K. Prijateljsko se pozdraviva. — Kako res čudno se razkropijo bivši součenci po raznih stanovih ter razidejo se na vse vetrove sveta. Golo naključje nektere zopet združi čez leta in leta.

Naj tu še omenim to, da „Zidani most“ nosi svoje ime opravičeno, kajti zidani most ne prestavi tu le tirú železnice čez Savino, temuč tudi staro cesto, ki pride od Celja doli, ter pelje naprej proti Loki, Sevnici itd. Blagi prijatelj Slovencev, slavnoznani nadvojvoda Ivan, ki je tudi našim „Novicam“ pomagal na dan pod tadanjim velikim policistom Sedelnickim, gotovo je za te kraje veliko storil, kajti hvaležna Štajarska postavila mu je ob kraji starega zidanega mosta iz rude vlti kip, nad katerim se vzdiguje kapelici enaka lopa. Čakaje na odhod hrvaškega vlaka smo memogredé tudi mi učitelji obstopili mično lopico, ter navdušeno pozdravili kip nepozabljivega prijatelja naših slovenskih pokrajin.

Ko nas po dolgem postanku na Zidanem mostu zopet v vozove potaknejo, bilo se je napolnilo že več vagonov s samim učiteljstvom. Med gromovitim petjem narodnih slovenskih melodij se hlapon spusti v tek proti doljnim krajem. Prvo, kar se nam je pokazalo, bile so prijazne Rateče, ki stojijo kaj prijetno pod strmo goro unkraj Save na kranjski strani. Stara grajska razvalina nad trgom memopotujočim pomenljivo kliče: „vse mine!“ — Kmalu naprej od Rateč se nad obrežjem Save ponosno vzdiga lepa grajščina Novidvor dobroznanega ekonomista Gutmansthal-a. Koj zatem smo se peljali memo prijazne štajarske Loke. In tako je šlo ven in ven naprej; človek ni vedel, ali bi bil pregledoval prijetno štajarsko stran, po kateri smo se vozili, ali pa mikavni kranjski svet unkraj Save z njegovimi lepimi cerkvami, gradovi, vasmí itd.; kmalu zavozimo v kolodvor Sevniski. Tukaj smo dobili zopet nekoliko znancev; eni so nas prišli le pozdravit, izgovarjaje se s konecletnimi preskušnjami, da ne morejo z nami, drugi pa so veselih obrazov skorakali k nam v vozove. Vbrano petje pozdravilo je glas konduktarjeve trobentice, ki je velela: „naprej!“ Tudi Sevnica — kaj prijazen trg z novo bizantinsko cerkvijo, nadvladana od ponosnega grada nad trgom — morala je imeti o času železnocestnega stavljenja svoje očime, sicer bili bi kolodvor malo bliže trgu primaknili. Gotovo so morali biti tadaj kaki „fiakarji“ mogočni možje, da se je toliko skrbelo za prid njihovih žepov.

In tako Ti za danes „na zdravje!“ kličem.

Zvesti Tvoj

Josip L. Železodolski.